

Projectplan Waterwet
Capaciteitsuitbreiding regenwaterbuffer
Vijlenbergerweg te Vijlen

Definitief vastgesteld door het Dagelijks bestuur d.d. 16 maart 2021

1 PROJECTBESCHRIJVING

1.1 Aanleiding en doel

Het Waterschap Limburg is voornemens, gelet op artikel 5.4 van de Waterwet, het projectplan voor de capaciteitsvergroting van de regenwaterbuffer Vijlenbergerweg te Vijlen vast te stellen en uit te voeren in overeenstemming met het bepaalde in dit projectplan.

1.1.1 Voorgeschiedenis

Het Waterschap Limburg is bezig met het oplossen van het knelpunt Mechelderbeek in de gemeente Vaals. Deze beek (ook Lombergebeek genoemd) is een zijbeek van de Geul. Ze ontspringt ten zuiden van Vijlen in een dal aan de voet van de Vijlener bossen. Onderweg wordt ze door verschillende zijbeekjes gevoed. Bij buurtschap Overgeul ten noorden van de Commandeursmolen mondt de Mechelderbeek uit in de Geul op de plaats waar twee riviertakken samenkomen.

De waterloop heeft een primaire functie met de hoogste ecologische doelstelling. Binnen dit beekdal ligt een taak om buffercapaciteit te vergroten. Binnen het stroomgebied zijn 2 regenwaterbuffers aanwezig: Regenwaterbuffer Voortweg en regenwaterbuffer Vijlenbergerweg.

Figuur 1: bestaande buffer Vijlenbergerweg

1.1.2 Beschrijving plangebied

Dit project maakt onderdeel uit van het plan Mechelderbeek dat als doel heeft de berging in het stroomgebied van de Mechelderbeek te vergroten. Dit project richt zich op de buffer Vijlenbergerweg en het bovenstrooms deel van de Mechelderbeek tot aan de instroom van de Pannisberggrub. Dit bovenstrooms deel van de beek is een niet permanent watervoerende greppel.

De capaciteit van de buffer bedraagt in de huidige situatie ca. 4.600 m³. Conform het maatgevende scenario (2050, T25, 47 mm. minus 10 mm reductie landelijk gebied) dient de capaciteit grofweg 8.000 m³ te bedragen om de afstroom bovenstrooms van de buffer op te vangen. Het loskoppelen van het hemelwater is hier niet in meegenomen.

Een eerste studie heeft uitgewezen dat een capaciteitsvergroting van de buffer Vijlenbergerweg tot 8.200 m³ relatief eenvoudig en met weinig impact op de omgeving te realiseren is. Besloten is om de vergroting van regenwaterbuffer Vijlenbergerweg met voorrang uit te werken en zo snel als mogelijk aan de slag te gaan.

1.2 Ligging en begrenzing plangebied

Buffer Vijlenbergerweg is een bestaande regenwaterbuffer met een inhoud van 4.600 m³ die goed is ingepast en in gebruik is als weideperceel. De regenwaterbuffer bestaat uit één compartiment waarin tijdelijk water geborgen wordt na neerslagpieken. Op het perceel zijn enkele groepjes jonge bomen aangeplant en is een oude Meidoorn aanwezig. Het perceel is omsloten door een schapenraster dat slechts op een enkele locatie toegankelijk is voor wat grotere zoogdieren als das. Aan de noord- en westzijde is hoger opgaande begroeiing aanwezig (zoals meidoorn en braam), de overige zijden grenzen aan grasland. Het perceel wordt in zijn geheel begraasd door schapen waardoor vegetatie kort is. In het perceel zijn bij een vorige inrichting 'karrensporen' aangebracht met als doel het creëren van tijdelijk open water geschikt voor (voortplanting van) amfibieën.

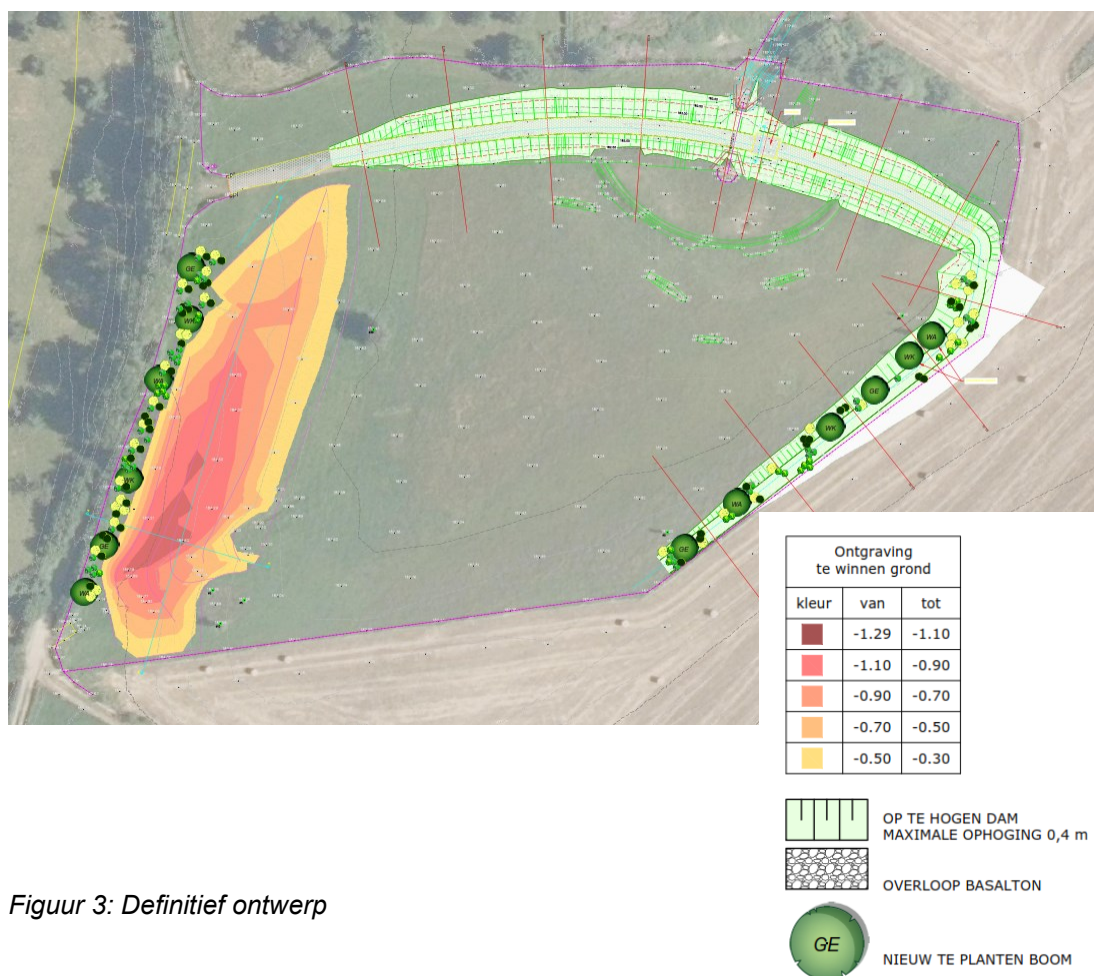

Figuur 2: Indicatieve ligging van het plangebied buffer Vijlenbergerweg te Vijlen.

1.3 Beschrijving van de werkzaamheden (gewenste situatie)

In figuur 3 is een eerste uitwerking opgenomen voor de nieuwe inrichting/uitbreiding van de buffer Vijlenbergerweg. De bergende capaciteit in de regenwaterbuffer Vijlenbergerweg neemt ten opzicht van de huidige situatie toe met 3.600 m³ tot een totaal bergend vermogen van 8.200 m³.

De capaciteit van de regenwaterbuffer Vijlenbergerweg wordt vergroot door de dam op het laagste punt met maximaal 0,40 m te verhogen, waardoor het bergend vermogen achter de dam met 3.600 m³ toeneemt tot 8.200 m³. De grond voor het verhogen van de dam wordt gewonnen aan de westzijde van de buffer net buiten de waterlijn. De bestaande leegloopconstructie richting de Mechelderbeek blijft gehandhaafd.

Figuur 3: Definitief ontwerp

De ontwerptekening 20-194 en de Opruimtekening 20-196 zijn als bijlage 1 en 2 bijgevoegd bij dit projectplan.

De planning is om de maatregelen in regenwaterbuffer Vijlenbergerweg op korte termijn (tweede kwartaal 2021) uit te voeren. Overige werkzaamheden aan de Mechelderbeek zijn nog niet ingepland.

1.4 Hydrologische analyse

Uit de hydrologische berekeningen is gebleken dat binnen het afstromingsgebied van de Vijlenbergerweg bij Vijlen in het maatgevende scenario (2050, T25, 47 mm. minus 10 mm reductie landelijk gebied) een berging van 8.000 m³ noodzakelijk is, waarbij ten opzichte van de bestaande capaciteit een tekort aan capaciteit is van ca. 3.400 m³.

Door de capaciteitsuitbreiding van de buffer met 3.600 m³ wordt dit doel geheel gerealiseerd. Middels de uitbreiding van de buffer Vijlenbergerweg wordt de kans op overloop van deze buffer aanzienlijk verkleind waardoor de kans op overlast benedenstrooms in de Mechelderbeek verkleind wordt.

Om Mechelen te beschermen tegen een T25 neerslaggebeurtenis (47 mm/2 uur) is een totale aanvullende bergingscapaciteit noodzakelijk van 24.200 m³ bovenop de reeds aanwezige buffercapaciteit, waarbij de maatregelen ca. 10 mm extra berging in stedelijk gebied en 50% afkoppelen verhard gebied reeds in zijn meegerekend. De uitbreiding van buffer Vijlenbergerweg draagt dus ca. voor 15% bij aan de totale opgave. De overgebleven opgave zal middels

een gebiedsproces wat opgestart wordt binnen het project Mechelderbeek (tranche2) verder opgepakt en uitgewerkt worden met de omgeving. Ondanks dat de uitbreiding van de buffer Vijlenbergerweg ca. 15% van de totale aanvullende opgave ter bescherming van Mechelen betreft, draagt deze uitbreiding wel direct bij tot het verminderen en voorkomen van wateroverlast in met Vijlen en Mellechet.

Bovenstaande werkzaamheden maken onderdeel uit van het overkoepelende project Mechelderbeek dat als doel heeft de berging in het stroomgebied van de Mechelderbeek te vergroten.

1.5 Wijze van uitvoering

De aannemer bepaalt zelf de werkmethode en volgorde van de uitvoering. Om negatieve effecten tijdens de uitvoeringsfase te voorkomen stelt het Waterschap randvoorwaarden waarbinnen de uitvoering plaats moet vinden. Deze randvoorwaarden zijn verwerkt in het bestek waarin, stap voor stap, de uitvoering staat omschreven. Bij de uitvoering zal voldaan moeten worden aan de zorgplicht zoals beschreven in artikel 6.15 van het Waterbesluit en de artikelen 6.8 en 6.9 van de Waterregeling.

In hoofdlijnen omvat het plan:

- Er zal gewerkt worden met een sluitende grondbalans. Uitkomende grond zal verwerkt worden in de dam aan de voorzijde van de buffer. Het nieuwe profiel dient conform ontwerp-tekening met nummer 20-194 Regenwaterbuffer Vijlenbergerweg Versie A d.d. 09 september 2020 te worden uitgevoerd.
- De bestaande uitstroom met de stapelstenen aan de noordzijde blijft gehandhaafd. Op de terreindelen waar geen werkzaamheden worden uitgevoerd, zal de begroeiing (grasvegetatie) worden gehandhaafd.
- Uit de KLIC-melding volgt dat er geen kabels en leidingen binnen het projectgebied liggen die de uitvoering van de plannen in de weg staan.

1.6 Te treffen voorzieningen

Bij de capaciteitsvergroting van de buffer worden negatieve gevolgen niet verwacht. Om het optreden van negatieve effecten uit te sluiten hebben diverse onderzoeken plaatsgevonden.

Uitgevoerde onderzoeken:

- Quick-scan Wet Natuurbescherming
- Archeologisch bureauonderzoek
- Milieukundig bodemonderzoek
- Bureauonderzoek Niet gesprongen explosieven (NGE)

1.6.1 Wet Natuurbescherming

Ten aanzien van soortbescherming is de Wet natuurbescherming relevant. Voor meer informatie over dit afwegingskader wordt verwezen naar bijlage 3 Quick-scan Wet natuurbescherming Regenwaterbuffer Vijlen 2020. In de Wet natuurbescherming zijn drie beschermingsregimes vastgesteld:

1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn;
2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn;
3. Beschermingsregime andere soorten (ook wel de Nationale lijst genoemd).

De bepalingen van de Wet natuurbescherming zijn uitgewerkt in de 'Beleidsregels ten behoeve van de passieve soortenbescherming onder de Wet natuurbescherming in de provin-

cie Limburg'. Voor soorten kan een vrijstelling gelden bij ruimtelijke ontwikkelingen, bestendig beheer en onderhoud. Deze vrijstellingslijst kan per provincie verschillend zijn. De lijsten per beschermingsregime en de vrijstellingslijst zijn opgenomen in bijlage 1 van het rapport.

De Quick-scan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen herinrichting van het terrein en heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Daartoe zijn gegevens verzameld van de sites van de provincie Limburg en de Nationale Databank Flora en Fauna (aangeleverd door het Waterschap Limburg). De natuurgegevens van de NDFP betreffen de gegevens uit het plangebied en de directe omgeving daarvan. De waarnemingen uit de laatste vijf jaar zijn beoordeeld op relevantie voor het plangebied.

Planten:

Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat het aanwezige grasland vrij soortenarm is met enkele algemeen voorkomende wilde planten die niet beschermd zijn. Mede door de intensieve begrazing kan het voorkomen van beschermde planten worden uitgesloten. Nader onderzoek of een ontheffing voor planten is niet nodig.

Zoogdieren in het plangebied:

In onderstaande tabel 1 zijn waarnemingen opgenomen van zoogdieren rond het plangebied in de laatste vijf jaar.

Beschermde soort	Beschermingsregime	
	Habitatrichtlijnsoort	Andere soorten
Bosmuis		X
Bunzing		X
Das		X
*Eekhoorn		X
Haas		X
Huisspitsmuis		X
Konijn		X
Ree		X
Rosse woelmuis		X
**Steenmarter		X
Vos		X
Wild zwijn		X
Gewone dwergvleermuis	X	
Hazelmuis	X	

*Vrijstelling geldt voor de maanden maart, april en juli t/m november.

**Vrijstelling geldt van 15 augustus t/m februari.

Tabel 1: Overzicht waargenomen soorten rond het plangebied

Tijdens het veldbezoek werd alleen de mol geconstateerd. Voor deze en andere algemeen voorkomende soorten (grijs weergegeven in de tabel) geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen. Overige vaste rust- en verblijfsplaatsen van beschermde zoogdieren in het plangebied ontbreken. Het plangebied maakt deel uit van het leefgebied van Das maar is slecht toegankelijk omdat bijna het hele plangebied is uitgerasterd met stevig schapengaas. De werkzaamheden hebben geen invloed op vaste verblijfsplaatsen, foerageergebied van deze soort blijft behouden na uitvoering van de werkzaamheden. Nader onderzoek of een ontheffing voor grondgebonden zoogdieren is niet nodig.

Hazelmuis:

Hazelmuis komt voor in de bosranden ten zuiden van het plangebied. Voorkomen in het plangebied kan in de huidige situatie uitgesloten worden omdat geschikt habitat ontbreekt.

Vleermuizen:

Uit de verzamelde gegevensset blijkt dat de Gewone dwergvleermuis uit de omgeving bekend is. Het plangebied herbergt geen geschikte locaties voor vaste rust- of verblijfplaatsen. De werkzaamheden zijn niet van invloed op foerageer- of vlieggebied. Nader onderzoek naar aanwezigheid van vleermuizen wordt niet nodig geacht. Een ontheffingsaanvraag is niet nodig.

Broedvogels in het plangebied:

- In 2010 heeft de provincie een vlak dekkende kartering uitgevoerd in de regio. Hierbij zijn in de omgeving van het plangebied territoria vastgesteld van Steenuil en Kerkuil;
- Alle nesten zijn beschermd als ze in gebruik zijn, tot de jongen niet meer afhankelijk zijn van het nest. Broeden kan gedeeltelijk voorkomen worden door geschikte broedgelegenheden voorafgaand aan het broedseizoen te verwijderen;
- Eenvoudiger is het om alle werkzaamheden buiten de broedperiode uit te voeren (buiten de periode maart-15 juli). Let op: ook buiten deze periode zijn in gebruik zijnde nesten beschermd.
- Verder onderzoek naar de aanwezigheid van broedvogels is niet nodig, een ontheffing is niet nodig mits verstoring en vernietiging van nesten in de aanwezige oude boom en het struweel langs het raster voorkomen wordt.

Amfibieën in het plangebied:

In het plangebied zelf zijn in 2015 drie soorten amfibieën aangetroffen en fungeerde het plangebied in ieder geval voor Gewone pad als voorplantingslocatie. Het betrof Bruine kikker in grote aantallen, Gewone pad en Kleine watersalamander. In de omgeving van het plangebied is ook de Alpenwatersalamander aangetroffen. Ten tijde van het veldbezoek voor deze quickscan was geen water aanwezig in het plangebied. Bij een eerdere inrichting zijn 'karresporen' aangebracht als potentiële voorplantingsplek omdat deze langer water zouden kunnen houden. Ook deze stonden droog. Getuige de waarnemingen uit 2015 kan de functie van voorplantingslocatie voor amfibieën wel vervuld worden in nattere jaren. Als de werkzaamheden worden uitgevoerd op het moment dat de 'karresporen' en/of de buffer water houdt, dient in de actieve periode van amfibieën (februari tot en met september) rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van algemeen voortkomende soorten amfibieën. Voorafgaand aan de werkzaamheden dienen dan zoveel mogelijk dieren weggevangen te worden en overgezet te worden naar de poel ten zuiden van de buffer. Nader onderzoek of een ontheffing voor amfibieën is niet nodig.

Reptielen:

Ten noorden van het plangebied is één waarneming bekend van de levendbarende hagedis. De randen van het plangebied kunnen deel uitmaken van het leefgebied van deze soort, het korte grasland zelf is vrijwel ongeschikt voor deze soort. Vaste rust- of verblijfplaatsen worden niet aangetast door werkzaamheden in het plangebied. Nader onderzoek of een ontheffing voor reptielen is niet nodig.

Natura 2000:

Het plangebied ligt op korte afstand van het Natura 2000-gebied Geuldal. Ten aanzien van Natura 2000-gebieden dient zekerheid geboden te worden omtrent het niet optreden van significante gevolgen door een plan of project afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten. Als gevolg van de werkzaamheden in het plangebied kunnen storingsfactoren optreden als geluid en optische verstoring. Deze storingsfactoren hebben een beperkte uitstraling in het Natura 2000-gebied en de werkzaamheden zijn kortdurend waardoor significante gevolgen gezien in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen voor dit gebied en andere natura 2000-gebieden op voorhand kunnen worden uitgesloten. Een vereiste is dat door de werking van de nieuwe buffer geen verdroging mag optreden in het Natura 2000-gebied. Voor de eventuele project-gerealiseerde emissie door de inzet van mobiele werktuigen en (vracht)verkeer is het uitvoeren van een AERIUS-berekening nodig. Deze berekening is uitgevoerd en de resultaten zijn weergegeven in bijlage 5. Op grond van de resultaten van een deze berekening zijn vervolgstappen, zoals het uitvoeren van een voortoets of het aanvragen van een vergunning Wet natuurbescherming niet nodig.

Omgevingsverordening Limburg:

Het perceel ligt in de Zilvergroene natuurzone. De beleidsregel Natuurcompensatie is van toepassing als voorafgaand aan de activiteit is vastgesteld dat de wezenlijke kenmerken en waarden van de Goudgroene natuurzone worden vernietigd, verstoord en/of versnipperd en/of de kernkwaliteiten van de Bronsgroene landschapszone en/of van het Beschermingsgebied Nationaal landschap Zuid-Limburg worden vernietigd, verstoord en/of versnipperd.

Er is sprake van tijdelijke verstoring (door geluid en de aanwezigheid van mensen en machines), maar deze verstoring is niet wezenlijk. De aangegeven bomen aan de noordzijde van de buffer (voor zover nog aanwezig) blijven bij voorkeur behouden. Aanwezige kernkwaliteiten van Zilvergroene natuurzone ter plekke worden niet vernietigd, versnipperd door aanpassing van de buffer. Compensatie op grond van de Beleidsregel natuurcompensatie is niet aan de orde.

Voor het perceel gelden twee beheerpakketten gericht op botanisch weilandbeheer en op botanisch akkerlandbeheer. De combinatie met botanisch weilandbeheer en de functie van regenwaterbuffer is mogelijk. Momenteel is er sprake van een sterke begrazing waardoor de vegetatie erg kort blijft en lijken de reguliere productieve grassoorten sterk te overheersen. Door het beheer aan te passen kan de biodiversiteit vergroot worden.

Houtopstanden:

Er worden er twee kleine bomen gekapt. Een omgevingsvergunning is hiervoor niet nodig. Er worden 2 lijnen van 6 bomen aangeplant als lijnelement. Dit pas in de in ontwikkeling zijnde gebiedsvisie van Heusschen Copier voor het geuldal.

1.6.2 Archeologisch bureauonderzoek

Doel van het bureauonderzoek is een antwoord te vinden op de vraag wat de gespecificeerde archeologische verwachting voor het plangebied is. Met de resultaten van het archeologisch onderzoek kan worden vastgesteld of binnen het plangebied archeologische waarde aanwezig (kunnen) zijn en of vervolgonderzoek dan wel planaanpassing noodzakelijk is.

Behalve de enkelbestemming 'water' valt het plangebied ook grotendeels in een Dubbelbestemming Waarde Archeologie 7 (zone met lage verwachtingswaarde). De noordwestelijke hoek van het plangebied valt binnen een Dubbelbestemming archeologie 4 (zone met een hoge verwachtingswaarde).

Op basis van het archeologisch bureauonderzoek (bijlage 6) kan het plangebied conform de gemeentelijke archeologische verwachtingskaart in twee delen worden onderverdeeld: De hellingvoet in het westen van het plangebied heeft een hoge verwachtingswaarde voor archeologische resten uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe tijd. De rest van het plangebied heeft een lage verwachtingswaarde voor archeologische resten uit alle perioden.

Omdat alle geplande bodemingrepen in het plangebied zullen plaatsvinden in het deel van het plangebied met een lage verwachtingswaarde voor archeologische resten uit alle perioden, wordt geadviseerd geen vervolgonderzoek te laten uitvoeren.

1.6.3 Bodemonderzoek

Het verkennend bodemonderzoek heeft als doel het, middels een steekproef, vaststellen van de kwaliteit van de bodem. Aan de hand van dit verkennend bodemonderzoek dient te worden nagegaan of op de locatie redelijkerwijs geen verontreinigde stoffen in de grond boven de (lokale) achtergrondwaarden aanwezig zijn. Aan de hand hiervan wordt bepaald of er aanvullende maatregelen conform CROW-publicatie 400 'Werken in of met verontreinigde bodem' noodzakelijk zijn bij het uitvoeren van de werkzaamheden.

Op basis van de bodemfunctieklassenkaart van de gemeente Vaals volgt dat de locatie is gelegen in de zone landbouw/natuur. De bodem bestaat vanaf maaiveld uit een dunne (enkele meters) matig goed doorlatende laag lössleem met hellingafzettingen (formatie van Twente).

De resultaten van het verkennend bodemonderzoek conform NEN 5740 Locatie aan de Groenenweg ong. te Vijlen in bijlage 4 geven aan dat de aangetroffen bodemkwaliteit aanvaardbaar wordt geacht en zodoende geen belemmering vormt voor de geplande vergroting van de regenwaterbuffer.

Omdat gewerkt wordt met een gesloten grondbalans is een partijkeuring (AP04 onderzoek) niet nodig.

1.6.5 Bureauonderzoek NGE

Het doel van het bureauonderzoek NGE (Niet Gesprongen Explosieven) is het vaststellen of er in de geraadpleegde bronnen indicaties zijn waaruit blijkt dat het onderzoeksgebied tijdens de Tweede Wereldoorlog betrokken is geweest bij oorlogshandelingen waardoor er (mogelijk) CE op/in de bodem zijn achtergebleven. Op basis van de conclusies van het vooronderzoek CE wordt indien nodig een werkprotocol opgesteld.

De resultaten van het onderzoek in bijlage 8 geven dat het een onverdacht locatie betreft. Voor toevalstreffers is een protocol opgesteld voor de aannemer dat aangeeft hoe te handelen bij toevalstreffers.

1.7 Financiële gevolgen

Als gevolg van dit projectplan is geen financiële schade voorzien die de uitvoering van het project in de weg staat. Indien een belanghebbende ten gevolge van dit besluit toch schade lijdt of zal lijden, die redelijkerwijs niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven en ten aanzien waarvan de vergoeding niet of niet voldoende anderszins is verzekerd, kan op grond van artikel 7.14 van de Waterwet een verzoek om schadevergoeding worden ingediend. Voor de wijze van indiening van een dergelijk verzoek en voor de procedure wordt verwezen naar de Verordening Nadeelcompensatie Waterschap Limburg.

1.8 Effecten van het plan

Zoals uit de hydrologische analyse is op te maken heeft de capaciteitsvergroting een positief effect op de het overstromingsrisico van de benedenstrooms gelegen Mechelderbeek en buurtschap Melleschet. Er wordt op basis van het ontwerp ca. 3.600 m³ extra berging gecreëerd.

1.9 Legger

Ingevolge artikel 5.1, eerste lid, van de Waterwet draagt de beheerder zorg voor de vaststelling van een legger. In de legger worden de ligging, vorm, afmeting en constructie waaraan waterstaatswerken moeten voldoen omschreven. Door de provincie is in de Waterverordening Limburg nader omschreven welke waterlopen in de legger vastgelegd dienen te worden en wanneer ontwerpgegevens moeten worden opgenomen.

Daarnaast schrijft artikel 78, tweede lid van Waterschapswet voor dat het waterschap dient te beschikken over een legger waarin de onderhoudsplichtigen en onderhoudsverplichtingen zijn opgenomen. Beide wettelijke verplichtingen zijn door het waterschap in één legger geïntegreerd.

De legger bepaalt op grond van de Keur tot waar het regime van de Keur van toepassing is. De Keur bevat gebods- en verbodsbepalingen en biedt een grondslag voor algemene regels. Deze bepalingen zijn verschillend voor in de legger opgenomen primaire en secundaire oppervlaktewateren.

Naar aanleiding van het projectplan dient de legger van het Waterschap Limburg niet te worden aangepast.

1.10 Beheer en onderhoud

Het Waterschap Limburg is en blijft beheerder van de regenwaterbuffer Vijlenbergerweg en blijft ook het onderhoud aan deze buffer uitvoeren. De gemeente Vaals en andere grondeigenaren blijven het onderhoud van de omliggende gronden en percelen voor haar rekening nemen. De huidige afspraken blijven daarmee overeind staan.

2 VERANTWOORDING

2.1 Verantwoording op basis van wet- en regelgeving

2.1.1 Waterwet

Bij wijziging of aanleg van een waterstaatswerk dient het werk bij te dragen aan de doelstellingen van de Waterwet. De Waterwet heeft drie doelstellingen:

1. het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste (waterkwantiteit);
2. het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen (waterkwaliteit);
3. het vervullen van overige maatschappelijke functies van het watersysteem.

De geplande maatregelen zoals beschreven in hoofdstuk 1 leveren een bijdrage aan de twee van de drie hierboven genoemde doelstellingen van de Waterwet. Het vergroten van de buffercapaciteit zorgt dat wateroverlast wordt teruggedrongen en levert ook een bijdrage in de verdrogingsbestrijding. (1). Potenties voor vergroting van natuurwaarden zijn zeker aanwezig. Hiervoor is aanpassing van inrichting en beheer nodig. Aansluitend aan de capaciteitsvergroting wordt de aanplant rondom de buffer uitgebreid zodat extra schuilmogelijkheden ontstaan. De buffer heeft hoe dan ook grote potentie om te fungeren als voortplantings- en overwinteringsgebied en neemt hierdoor en door de aanwezige biodiversiteit een bijzondere plek in, in het geheel van de Zuid-Limburgse regenwaterbuffers. (2).

2.1.2 Keur en algemene regels

In de keur en de daarbij behorende uitvoeringsregels zijn, in aanvulling op de Waterwet, regels vastgelegd voor beheer en bescherming van waterkeringen, watergangen (sloten, beken en rivieren) en bijbehorende kunstwerken (duikers, en gemalen). Bij uitvoering van (bouw)werkzaamheden op of bij waterstaatswerken is een vergunning of ontheffing nodig. Sinds de Waterwet bestaat, is er geen vergunning eigen dienst meer en is deze vervangen door het opstellen van een projectplan voor projecten als deze. Het project is getoetst aan de beleidsregels van Waterschap Limburg.

2.1.3 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

In het bestemmingsplan is door de gemeente vastgelegd welke bestemming een bepaald terrein heeft, en welke daarmee verband houdende regels van toepassing zijn. De inrichtingsmaatregelen zijn getoetst aan het vigerende bestemmingsplan waarbij naar voren komt dat de nieuwe inrichting in overeenstemming is met de huidige bestemming. Het vergroten van de regenwaterbuffer Vijlenbergerweg komt niet terecht op de gronden met bestemming 'agrarisch met waarden – landschappelijke en natuurlijke waarden, maar blijft binnen het perceel met de bestemming 'primair water'. Het realiseren of vergroten van een hemelwaterbuffer past dan ook binnen deze bestemming.

2.1.4 Wet natuurbescherming

De nieuwe Wet natuurbescherming heeft vanaf 1 januari 2017 drie wetten vervangen: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet. Doel van de Wet natuurbescherming is drieledig: 1) bescherming van de biodiversiteit in Nederland, 2) decentralisatie van verantwoordelijkheden en 3) vereenvoudiging van regels. De bescherming van de natuur is in Nederland onderverdeeld in gebiedsbescherming en soortbescherming. Soort- en ge-

biedbeschermt worden geborgd via de Wet natuurbescherming. Waar de Flora- en fauna-wet uitgaat van drie beschermingsniveaus, verdeelt de Wet natuurbescherming beschermde soorten in twee groepen:

1. Strikt beschermde soorten waaronder soorten uit de Vogel- en Habitatrichtlijn;
2. Andere soorten, bijvoorbeeld uit de Rode Lijst.

Binnen de plangrenzen komen geen soorten voor die nadere aandacht vragen. Het plangebied is grotendeels omheind door schapengaas waardoor grotere soorten zoals Das, die wel in het gebied voorkomen, niet binnen de projectgrenzen aanwezig zijn. Voor kleinere soorten zoals de Hazelmuis ontbreekt de geschikte begroeiing.

Als gevolg van de uitvoering van de werkzaamheden vindt er geen ontoelaatbare toename van stikstofdepositie op de omliggende Natura 2000 gebieden plaats, zie bijlage 5. De stikstof is berekend met het nieuwe Aeriusmodel en getoetst aan de Provinciale norm. De berekende uitstoot is 0,02 mmol/ha/jaar en voldoet ruimschoots aan de norm hier van 0,1.

2.1.5 Wet Bodembescherming

De Wet bodembescherming (Wbb) bevat de voorwaarden die verbonden worden aan het verrichten van handelingen in of op de bodem. De wet heeft alleen betrekking op landbodems. Primair komt bescherming en sanering in de wet aan bod. Met betrekking tot bodembescherming bestaat de wet uit een regeling waarin de (zorg)plicht voor veroorzakers is opgenomen.

Uit het bodemonderzoek blijkt dat er zich geen ernstige verontreinigingen in de bodem bevinden. Het werk kan zonder bijzonderheden uitgevoerd worden.

2.1.6 Monumentenwet

Op grond van de huidige Monumentenwet zijn gemeenten verantwoordelijk voor de omgang met archeologische waarden binnen het eigen gemeentelijk grondgebied. Uit het archeologisch onderzoek blijkt dat er geen archeologisch vervolgonderzoek nodig is en de geplande werkzaamheden kunnen zonder aanvullende maatregelen uitgevoerd worden.

2.2 Verantwoording op basis van beleid

2.2.1 Normering wateroverlast

Op basis van de Waterwet is in de Provinciale Omgevingsverordening vlakdekkend aangegeven tot welk niveau bescherming tegen wateroverlast dient te worden geboden vanuit het regionaal watersysteem. Voor bebouwde gebieden in het stroomgebied van de Geul betekent dit dat tot een afvoergebeurtenis die gemiddeld eens in de 25 jaar voorkomt (jaarlijkse kans 1:25) wateroverlast voorkomen dient te worden. In het stroomgebied van de Geul bevinden zich nog diverse knelpunten waar deze norm nog niet gerealiseerd is.

In het Waterbeheerplan 2016-2021 van het waterschap is daarnaast de ambitie opgenomen om voor alle bebouwing een beschermingsniveau van 1:100 te realiseren voor zover dit vanuit kosten-baten en landschappelijke inpassing haalbaar is.

Met de hydrologische analyse is aangetoond dat de maatregelen leiden tot aanzienlijke verhoging van de buffercapaciteit. Daarmee wordt vooral een bijdrage geleverd aan het voorkomen van wateroverlast vanuit de Mechelderbeek maar ook aan het verminderen van wateroverlast vanuit de Geul verder benedenstrooms. Er wordt tevens voldaan aan de minimumvariant uit de multicriteria Analyse regenwaterbuffer Vijlenbergerweg welke als bijlage 7 is bijgesloten.

2.2.2 Kaderrichtlijn Water

In de Kaderrichtlijn Water (KRW) geeft de Europese Unie regels voor de bescherming van het oppervlaktewater en het grondwater. De lidstaten van de Europese Unie zijn verplicht deze regels op te nemen in hun wetgeving. Het doel voor oppervlaktewaterlichamen van de KRW is het voorkomen van achteruitgang en het bereiken van een goede ecologische toestand. Hierbij gaat het om zowel een chemische als een ecologische component. De belangrijkste voorwaarden voor het behalen van de goede ecologische toestand van de oppervlaktewaterlichamen zijn de hydromorfologische inrichting (beek- en beekdalherstel), de continuïteit van het watersysteem en herstel van de fysisch chemische waterkwaliteit in alle beken. Realisatie van de doelen van oppervlaktewaterlichamen van de Kaderrichtlijn Water, die aan de Europese Commissie worden gerapporteerd, gelden als een resultaatsverplichting. Wat inhoudt dat deze doelen uiterlijk in 2027 bereikt dienen te zijn.

2.2.3 Waterbeheerplan 2016 – 2021 “Water in beweging”

Waterschap Limburg heeft met het Waterbeheerplan 2016 – 2021 een integraal beleids- en uitvoeringsplan dat moet zorgen voor toekomstbestendig waterbeheer. Het beschrijft daarbij ook welke bijdrage het waterschap levert aan de Europese Kaderrichtlijn Water. Het opstellen van een Waterbeheerplan is een wettelijke eis (Waterwet en Omgevingsverordening Limburg).

Wat betreft het herinrichten van beken is het voor het Waterschap van belang om verder te kijken dan alleen de beek en daarmee te werken aan robuuste, veerkrachtige beekdalen waarin;

- Meer ruimte is voor waterberging;
- Minder functies met elkaar conflicteren;
- Ruimte is voor economische functies;
- We een goede ecologische toestand bereiken door verbindingen tussen natuurgebieden;
- Mensen in een aantrekkelijk landschap kunnen wonen, werken, verblijven en recreëren;
- Het ecologische systeem (met inachtneming van de hydrologische randvoorwaarden) in evenwicht is, zodat de natuur zelf de belangrijkste beherende en sturende factor is.

2.2.4 Provinciaal waterplan Limburg 2016 – 2021

Het Provinciaal Waterplan 2016-2021 is een uitwerking en verdere detaillering van het regionaal waterbeleid in het POL2014 (Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2014). Het geeft een verdere invulling aan het provinciale waterbeleid om aan de vereisten van de KRW en de Waterwet te voldoen. Het plan bevat specifieke ambities en beleidsregels die gericht zijn op rechtstreekse doorwerking en uitvoering van het provinciaal waterbeleid richting waterschap en gemeenten. Dit als kader voor het operationele Waterbeheerplan van Waterschap Limburg en het gemeentelijk waterbeleid.

Het Provinciaal Waterplan 2016-2021 heeft de status van een regionaal waterplan, als bedoeld in artikel 4.4 van de Waterwet en is daarmee voor de ruimtelijke aspecten tevens een structuurvisie op grond van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening. Het voorgenomen plan past binnen het Provinciaal waterplan.

De Mechelderbeek is in het Provinciaal Waterplan 2016-2021 opgenomen als natuurbeek.

2.2.6 Natura2000

Het plangebied ligt op korte afstand van het Natura 2000-gebied Geuldal overlapt niet met Natura 2000-gebied Geuldal. Het dichtstbijzijnde deelgebied ligt op ruim 125 meter. Ten aanzien van Natura 2000-gebieden dient zekerheid geboden te worden omtrent het niet optreden van significante gevolgen door een plan of project afzonderlijk of in combinatie met

andere plannen of projecten. Als gevolg van de werkzaamheden in het plangebied kunnen storingsfactoren optreden als geluid en optische verstoring. Deze storingsfactoren hebben een beperkte uitstraling in het Natura 2000-gebied en de werkzaamheden zijn kortdurend waardoor significante gevolgen op voorhand kunnen worden uitgesloten. Een vereiste is dat door de werking van de nieuwe buffer geen verdroging mag optreden in het Natura 2000-gebied.

Voor de project-gerelateerde stikstofemissie geldt dat deze wel extra depositie kan veroorzaken binnen het Natura 2000-gebied. Een AERIUS-berekening is nodig voor de werkzaamheden tijdens aanlegfase. Na de aanleg vindt geen emissie meer plaats. Uit de AERIUS-berekening, zie bijlage 5, blijkt dat er geen depositie van meer dan 0,05 mol/ha/j optreedt op stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden van kwalificerende soorten. Een voortoets of passende beoordeling en een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming is niet nodig.

2.2.7 Omgevingsverordening Limburg

Het plangebied overlapt niet met de Goudgroene natuurzone. Het plangebied maakt wel deel uit van de Zilvergroene natuurzone. Het NNN / De Goudgroene natuurzone kent geen 'externe werking' (geen geldigheid van de beleidsregels buiten de grenzen van de Goudgroene natuurzone). Uit jurisprudentie blijkt wel dat bij vaststelling van een plan rekening gehouden dient te worden met de ligging van een plangebied ten opzichte van het NNN en eventueel aanwezige ecologische verbindingzones. De raad dient bij vaststelling van een bestemmingsplan afwegingen te maken in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Dit betekent dat de gevolgen van het plan niet onaanvaardbaar voor de omgeving moeten zijn.

De beleidsregel Natuurcompensatie is van toepassing als voorafgaand aan de activiteit is vastgesteld dat de wezenlijke kenmerken en waarden van de Goudgroene natuurzone worden vernietigd, verstoort en/of versnipperd en/of de kernkwaliteiten van de Bronsgroene landschapszone en/of van het Beschermingsgebied Nationaal landschap Zuid-Limburg worden vernietigd, verstoort en/of versnipperd.

De in het Landschapskader aangegeven kernkwaliteiten Groen in het gebied zijn weergegeven in onderstaande figuur. Het betreft de kernkwaliteiten: regenwaterbuffer, dalbodem, watertgang en bomen.

Er is sprake van tijdelijke verstoring (door geluid en de aanwezigheid van mensen en machines), maar deze verstoring is niet wezenlijk. De aangegeven bomen aan de noordzijde van de buffer (voor zover nog aanwezig) blijven bij voorkeur behouden. Aanwezige kernkwaliteiten van Zilvergroene natuurzone ter plekke worden dan niet vernietigd of versnipperd door aanpassing van de buffer. Compensatie op grond van de Beleidsregel natuurcompensatie is niet aan de orde.

Beheertype

Voor de Zilvergroene natuurzone op deze locatie is een beheertype vastgesteld. Het aangegeven beheertype is A02.01 Botanisch waardevol grasland en A02.02 Botanisch waardevol akkerland. Dit zijn agrarische floragebieden. De Index Natuur en Landschap (BIJ12) omschrijft de botanisch waardevolle graslanden als volgt: Botanisch weiland dient om botanische waarden in stand te houden op percelen waar een bepaalde vorm van strandweiden plaats vindt. Botanisch weiland ziet eruit als een "ouderwets" grasland, met een wat pollige structuur, en verspreid voorkomende kruiden. In het voorjaar zullen paardenbloem, scherpe boterbloem en pinksterbloem duidelijk aanwezig zijn, in de zomer kunnen hier op droger percelen soorten als margriet, knoopkruid en leeuwentand bijkomen. Op de wat vochtiger percelen kunnen kamgrasweiden ontstaan. Het is niet bekend of huidige beheer van de buffer

(schapenbegrazing) voldoet aan de voorwaarden om subsidie te kunnen aanvragen. Momenteel is er sprake van een sterke begrazing waardoor de vegetatie erg kort blijft en weinig bloemrijk is. Reguliere productieve grassoorten lijken sterk te overheersen.

- Op dit perceel van ongeveer 2 ha kan beheer voor botanisch weiland uitgevoerd worden (beheerpakket A02.02.01a). In het groeiseizoen is de veedichtheid beperkt tot 2 grootvee-eenheden (GVE) per hectare om te voorkomen dat ook alle kruiden worden weggevreten. Buiten het groeiseizoen van 1 oktober tot 1 maart kan er onbeperkt beweid worden (maximaal aantal GVE in acht nemend), wat tot een meer open grasmat kan leiden. Gaslandverbetering en bemesting zijn niet toegestaan omdat dit een afname van de natuurkwaliteit zal inhouden. Wel is er beperkte mogelijkheid om probleemonkruiden chemisch te bestrijden.
- Op termijn kan botanisch hooiland (beheerpakket A01.01.02a) tot ontwikkeling komen. Hooilandbeheer wordt toegepast op percelen met een schralere Ausgangssituatie, met langzaam groeiende grassen die daardoor later in het seizoen gemaaid kunnen worden. Het aangrenzende grasland lijkt te voldoen aan dit beheertype. Beweiding is uitsluitend toegestaan in de periode van 1 augustus tot 1 maart en de vegetatie wordt jaarlijks minimaal éénmaal gemaaid en afgevoerd.
- Akkerlandbeheer is minder geschikt voor een buffer omdat de vereiste teelt van graan (minimaal 3 van de 6 jaar) of andere gewassen minder goed te combineren is met de werking van een buffer.

Geadviseerd wordt na te gaan of het beheer van de buffer voldoet aan de eisen van de beheerpakketten botanisch weiland of botanisch hooiland. Als dit niet het geval is en botanisch weiland gecombineerd kan worden met de eisen die aan een buffer gesteld worden, kan het beheer mogelijk daarop aangepast worden. Dit kan de biodiversiteit in het perceel sterk ten goede komen.

2.3 Verantwoording van de keuzen in het project

2.3.1 Afwegingen

Om tot een verantwoorde variantenkeuze te komen is een Multicriteria Analyse opgesteld welke als bijlage 7 is bijgesloten bij dit projectplan. In deze analyse zijn 7 varianten bekeken, waarbij de minimum variant als beste is beoordeeld. Deze variant scoort het beste op stabiliteit en ecologie en de overlast voor de omgeving is zeer beperkt.

2.3.2 Conditionering

Planologische inpassing

Voor de aanpassing van de buffer is geen wijziging op het bestemmingsplan noodzakelijk. De uitbreiding past binnen de RO-bestemming, maar er is wel een omgevingsvergunning nodig voor enkele beschermende dubbelbestemmingen: ecologische hoofdstructuur (EHS), archeologie en waterberging. In de onderzoeken en het ontwerp is hier op geanticipeerd. Er worden verder twee kleine bomen gekapt, die niet vergunningsplichtig zijn. Naar verwachting zal er voor de inpassing een omgevingsvergunning door de gemeente Vaals worden verleend.

Bodem

Met de uitgevoerde bodemonderzoeken zijn de fysische en milieuhygiënische eigenschappen van de bodem vastgesteld.

Op basis van de resultaten uit de onderzoeken bestaan er geen belemmeringen voor de civieltechnische voorbereiding dan wel de voorgenomen herinrichting.

Archeologie

Op basis van het uitgevoerde archeologisch bureauonderzoek wordt zijn geen aanvullende onderzoeken noodzakelijk en kunnen de werkzaamheden zonder beperkingen in uitvoering gaan.

Kabels en leidingen

Uit de KLIC-melding volgt dat er geen kabels en leidingen binnen het projectgebied liggen, die de uitvoering van de plannen in de weg staan.

Explosieven

Op basis van het uitgevoerde explosieven onderzoek is de locatie onverdacht. Voor toevallstrefverder wordt voor aanvang van de voorgenomen werkzaamheden een protocol uitgereikt aan de aannemer met betrekking tot de handelwijze bij het incidenteel aantreffen van explosieven uit de Tweede Wereldoorlog. Dit protocol is bijgevoegd bij het bureau-onderzoek Niet-Gesprongen Explosieven.

Ecologie

Uit de quick scan Wet natuurbescherming volgt dat geen ontheffing nodig is in het kader van flora en fauna en kunnen de werkzaamheden zonder beperkingen in uitvoering gaan.

2.4 Benodigde vergunningen en meldingen

Tabel 3 geeft een overzicht van de benodigde vergunningen, ontheffingen en toestemmingen waarmee de uitvoering van het project van doen heeft. De voorwaarden die het bevoegd gezag en/of eigenaren zullen koppelen aan de vergunning, ontheffingen of toestemming neemt het waterschap op in het bestek en deze zullen bij de uitvoering worden nageleefd. Een MER-beoordeling is niet nodig omdat er geen primaire waterkeringen worden gerealiseerd, er geen negatieve effecten op natura2000-gebied ontstaat en de provinciale milieuverordening niet in het geding is.

Maatregel / werkzaamheden	Wetgeving / besluit	Vergunning / ontheffing benodigd?	Bevoegd gezag
Waterstaatswerken, tabel 1 in dit projectplan	Watervergunning / Projectplan Waterwet	Ja, dit projectplan voorziet hierin	Waterschap Limburg
Grondverzet, aanleg kunstwerken, stapelmuur, kap van bomen, wijziging bestemmingsplan	Omgevingsvergunning	Nee	Gemeente Vaals
Graafwerkzaamheden	Vergunning ontgrondingen	Nee	Provincie Limburg
Activiteiten in of nabij Natura 2000-gebied	Wet Natuurbescherming – Gebiedsbescherming (N2000)	Nee	Provincie Limburg
Beschermen flora en fauna	Wet Natuurbescherming – Soortenbescherming	Nee	Provincie Limburg
Aan- en afvoer van grond	Melding besluit bodemkwaliteit	Nee	Gemeente Vaals

Tabel 3 Benodigde vergunningen, meldingen en toestemmingen

2.5 Communicatie

Vanwege de beperkte omvang van dit project is er geen uitgebreid omgevingsproces geweest. Er is gekozen voor een maatwerk aanpak met de direct belanghebbenden.

Het project is al aangekondigd tijdens een bewonersavond van de gemeente Vaals over de wateroverlast aan de Vijlenstraat en in Rott en Melleschet op 23 september 2020. Ongeveer 30 aanwezigen zijn toen geïnformeerd en opperden geen bedenkingen tegen het plan.

De drie direct betrokken bewoners zijn individueel geïnformeerd op 26 januari. De overige bewoners in de nabije omgeving zijn uitgenodigd om op 30 januari jl bijgepraat te worden over

de plannen voor de capaciteitsuitbreiding. Van de 5 uitgenodigde bewoners heeft een van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. Uit al deze gesprekken blijkt dat er draagvlak is voor de voorgenomen capaciteitsuitbreiding en dat er geen bedenkingen zijn tegen de wijze van uitvoering.

Het projectplan wordt gepubliceerd in de lokale media, op de website van Waterschap Limburg en op het participatieplatform Met Elkaar voor een periode van 6 weken.

De aannemer voert de communicatie bij de uitvoering van de werkzaamheden.

3 RECHTSBESCHERMING

Projectplan

Het projectplan wordt door het Dagelijks bestuur van het waterschap vastgesteld. Aangezien dit een werk betreft waarbij niet in betekende mate een wijziging van de bestaande waterstaatkundige situatie plaats vindt, is er conform artikel 4 e van de inspraakverordening geen inspraak nodig.

Het projectplan wordt voor een periode van 6 weken ter inzage gelegd. Belanghebbenden kunnen, gedurende een periode van zes weken vanaf de dag na bekendmaking, tegen dit besluit een bezwaarschrift indienen bij het Dagelijks bestuur van het waterschap.

Dit project wordt uitgevoerd onder de Crisis en herstelwet. Dit betekent dat op het moment dat u beroep instelt, het beroep onderbouwd dient te zijn. Er kan dus geen pro forma be-roep worden ingediend.

Legger

De leggerzoning ter plaatse van de regenwaterbuffer Vijlenbergerweg wijzigt niet en er is daarom geen aanpassing van de legger nodig.

4 BIJLAGEN

- Bijlage 1: Nieuwe situatie 20-194 BT Buffer Vijlenbergerweg (2021-D6823)
- Bijlage 2: Opruimtekening 20-196 BT Buffer Vijlenbergerweg (2021-D6824)
- Bijlage 3: Quick Scan wet Natuurbescherming regenwaterbuffer Vijlen (2021-D6878)
- Bijlage 4: Milieutechnisch bodemonderzoek (2021-D5342)
- Bijlage 5: Aeries berekening stikstofdepositie aanlegfase (2021-D6826)
- Bijlage 6: Archeologisch bureauonderzoek (2021-D6802)
- Bijlage 7: Multicriteria Analyse (2021-D5290)
- Bijlage 8: Bureauonderzoek Niet Gesprongen Explosieven (2021-D5233)